

Yttrande angående motion till regionfullmäktige gällande länets folkhögskolor

KD föreslår i en motion till regionfullmäktige att regionens rörelseägda folkhögskolor av ekonomiska skäl borde ta över ägandet av Storumans och Vindelns folkhögskolor som idag har Region Västerbotten som huvudman.

Folkhögskolestyrelsen lämnar med anledning av motionen följande yttrande:

Region Västerbotten kan inte flytta över sina egna folkhögskolor till de rörelseägda skolorna i länet. En nedläggning innebär att statsbidragen går tillbaka till Folkbildningsrådet (Enligt Riktlinjer för prövning av statsbidragsmottagare Dnr 21/00471).

Regionens investering i de offentligägda folkhögskolorna ger mycket tillbaka till regionen, inte minst ekonomiskt. Vindelns och Storumans folkhögskolor har drygt 300 deltagare. Detta är personer som i hög grad uppbär studiemedel från CSN vilket konsumeras på logi, mat och annat inom regionen. Dessutom är ungefär 80 % av folkhögskolebudgeten finansierad av staten (37 400 000:-) vilket genererar 68 arbetstillfällen. Region Västerbottens huvudmannabidrag är 9 700 000: -. Folkhögskolorna innebär alltså en betydande ekonomisk förstärkning i regionens totala ekonomi utöver de mänskliga värden utbildning leder till.

Region Västerbottens folkhögskolor är demokratiskt styrda, icke-konfessionella verksamheter med full insyn som styrs av den regionplan som fullmäktige har fastställt utöver de krav som ställs från staten. Regionplanens mål och uppdrag till nämnder och styrelser syftar till att uppnå visionen som tar sikte på ett Västerbotten där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra. Drivkraften är att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Utav de tolv målområden som fastställts har folkhögskolorna uppdrag inom nio. Det handlar exempelvis om att bedriva verksamhet som syftar till att Västerbotten ska ha världens bästa och mest jämlika hälsa, ha en långsiktigt hållbar ekonomi samt vara en ledande miljöregion.

Rörelsefolkhögskolorna däremot är självständiga, medlemsstyrda och fristående bildnings- och utbildningsaktörer. I Västerbotten är rörelsefolkhögskolornas huvudmän Pingströrelsen, EFS, arbetarrörelsen och svenska kyrkan. Dessa föreningar och stiftelser ansvarar för huvudmannabidrag till sina skolor på samma sätt som Region Västerbotten gör för sina två skolor.

Det går alltså inte att jämföra huvudmannabidraget med det anslag som Region Västerbotten bidrar med inom ramen för den överenskommelse som finns mellan länets folkbildningsorganisationer, studieförbunden och de rörelseägda folkhögskolorna.

En grundläggande skillnad mellan de offentligägda skolorna och de rörelseägda är att medborgarna har rätt att ställa helt andra krav på transparens och uppföljning av en demokratiskt styrd offentlig verksamhet än av en förening. Det är inte realistiskt att rakt av jämföra två väldigt olika typer av ekonomier.

Däremot finns anledning att se över statens utbyggnad av folkhögskolan under de senaste åren. Det är glädjande att folkhögskolorna ses som en viktig resurs. Men ansvarstagandet för finansieringen ligger hos staten som fattat beslut om expansionen och det ska inte drabba regionerna. Det finns inte utrymme för den här typen av oförutsedda, ökade kostnader regionalt och tillvägagångssättet är inte förenligt med den så kallade finansieringsprincipen som gäller mellan staten kommuner och regioner. Om statliga åtgärder medför extra kostnader lokalt och regionalt så ska staten också ersätta dessa. Kommuner och regioner ska inte behöva täcka oförutsedda ökade kostnader med skattehöjningar eller omprioriteringar bland välfärdens verksamheter.

Sammanfattning av de argument som talar emot en utförsäljning av Vindelns och Storumans folkhögskolor:

- **Ekonomi:** Vid avveckling av folkhögskolor kommer statsbidragen att återgå till fördelningspotten. Det finns alltså ingen regional fördelning av statsbidragen och att de ska stanna inom regionen vid en avveckling. Med största sannolikhet innebär detta att Västerbotten förlorar statliga intäkter och utbildningsplatser om 37 400 000 kronor till någon av storstadsregionerna Stockholm, Göteborg eller Malmö eftersom det är där söktrycket är som störst. Det är dålig ekonomisk hushållning när investeringen Region Västerbotten gör är knappt 10 miljoner årligen.
- **Demokrati:** Det är viktigt och bra med en mångfald av folkhögskolor som drivs av olika idéer eftersom det leder till att många människor kan hitta rätt utbildning. Då behövs även finns icke-konfessionella alternativ med ett tydligt demokratiskt uppdrag.
- **Tillgänglighet och hållbarhet:** De regionägda folkhögskolorna har ett tydligt regionalt uppdrag. Det innebär att även människor i glesbygd ska erbjudas utbildning. Idag finns Storumans och Vindelns folkhögskolor förutom i Storuman och Vindelns även i Åsele, Tärnaby, Lycksele, Umeå, Örnsköldsvik och en påbörjad etablering i Sorsele. Detta regionala utbildningsuppdrag är viktigt både för medborgare och samhälle.

Med anledning av ovanstående föreslår Folkhögskolestyrelsen regionfullmäktige

Att avslå motionens samtliga tre att-satser.